Ч. 68 (13.017). Львів, вівторок 29. березня 1932. Poaztowa opłata załacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 14·00 „ Піврічно 26·00 „ Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Народній Зїзд у Львові.

ДИСКУСІЯ.

У першому дні Зїзду забирали по черзі голос: *Д. Паліїв*, який засадничо погоджувався з резолюціями політичного референта ред. В. Мудрого, виступав лише проти стилізації резолюції про міжнародні зобовязання Польщі і зголосив додатково резолюцію з осудом деяких кроків проводу та застереженнями на будуче. 2) *Пос Мілена Рудницька* в довшій промові оспорювала арґументи політ. референта, заявляючись проти його резолюцій і підтримуючи в дечому ред. Паліїва. 3) *о. Прийма* (з Дуліб) пятнував фальшиве інформування провінції про обличча партійного центру деякими одиницями. 4) *Дмитро Кузик*, студент зясовував настрої студентської молоді, оперті, на жаль — як показалося з його промови — на вовсім, здебільша, невірних інформаціях та на пропаганді ворожих партії течій. 5) *П. Агатон Добрянський* заявив себе лише прихильником „опозиції". 6) *Ред. В. Кузьмвич* аналізував українську національну дійсність. В політич. діяльності не можна кермуватися почуваннями, лише розумом. Промовляє за політичним реалізмом. 7) *Пос. Остап Луцький* пояснював цілу низку моментів з діяльности тимчасового політ. проводу в 1930-31 рр. і Парляментарної Репрезентації. Різко виступив проти безвідповідальної і анархічної внутр.-партійної боротьби і проти браку повного довіря до розуму і досвіду своїх керманичів. 8) *Д-р О. Марітчак* арґументував потребу міжпарляментарної ради і зголосив відповідні резолюції. 9) *Гринько Скасків*, господар з Підвеччини, застерігся проти орудування фірмою „маси" людьми, які з масами мають небагато спільного. 10) *Ред. І. Кедрин*, признаючи деякі неясности в минулому партії, обвинувачував ред. Паліїва, як головного винуватця ідеольоґічно-тактичного хаосу. УНДО є національним рухом і дуже ризиковно переміновати його на ревізовану партію, фразами не дасться цього зробити. 11) *Михайло Воробець* (зі Львова) апелював до солідарности. 12) *Д-р Венгльовський* боронив авторитет проводу, якого не вільно підривати.

ПРИКРІ ІНЦИДЕНТИ:

В тому моменті, вже ок. 10-ої год. вечора, вернула з наради *комісія-матка*, пропонуючи список кандидатів до нового Центрального Комітету. На тему, чи перервати дискусію і перевести вибір Центрального Комітету перед прийняттям резолюцій, чи після дискусії і резолюцій, — виявалася палка дискусія. Величезна більшість заявилася за негайним вибором Ц. К., прихиляючись до становища *д-ра Левицького*, який м. ін. заявив, що колиб т. зв. опозиція з ред. Паліївом за чолі хотіла перейняти весь провід партії і всю відповідальність — більшість підпорядкується їй.

Голова комісії-матки *о. прелат Куницький* відчитав листу, складену комісією-маткою. Тут прийшло до прикрого інциденту у звязку з виступом *д-ра Муровича*, адвоката з Заболотова, який надзвичайно напастливо і непристойно накинувся на кількох кандидатів, пропонованих комісією, а саме на ред. В. Мудрого, пос. Луцького і о. прал. Куницького, „погрожуючи", що коли виберуть двох перших, він виступить з партії. Голова зборів, д-р І. Блажкевич, прикликав до порядку д-ра Муровича, а зачеплені ним особисто — дали йому з місця гостру відправу. Підчас промови ред. В. Мудрого кинув під його адресу провокаційний оклик присутній на салі п. Мурович — молодший (брат адвоката). Величезне обурення салі примусило його вийти з неї.

Після того інциденту Народній Зїзд прийняв 95 голосами проти 25 цілий пропонований список без ніяких змін (подаємо його окремо). На тому покінчено наради 1-го дня Зїзду, після 12-ти годин ночі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ ЗЇЗДУ.

Наради велися другого дня у салі „Бесіди". Першим промовцем був 1) *д-р Витвицький*, адвокат з Дрогобича, що виступав проти точки резолюцій про міжнародні зобовязання Польщі. Зголосив окремі резолюції. Після пп. 2) *Михайла Матисякевича і 3) Михайла Ліщака, 4) д-р В. Загайкевич* підтримував ред. Паліїва. Те саме зробив 5) п. *Булак. 6) Дир. В. Кузьмович* вияснював деякі моменти своєї першої промови, фальшиво зрозумілої деякими учасниками Зїзду. 7) *Федь Волошин* з Ворони (Товмаччина) селянин, відчитав промову проти резолюцій політ. референта. 8) *Пос. В. Кохан* боронив ред. Паліїва, зате 9) *пос. Г. Тершаковець* саме ред. Паліїву закидав цілу низку прогріхів, як моральному винуватцеві й авторові минулих зиґзаків. *10) Завадикут* не вніс до арґументів „опозиції" нічого нового. 11) *Д-р Хоминський* відмежувався в імені опозиції від вчорашнього виступу д-ра Муровича. 12) *Ред. В. Мудрий* полемізував з ред. Паліївом і пос. М. Рудницькою, змальовуючи ріжні подробиці діяльности б. проводу та жахливої дійсности з часів т. зв. „пацифікації" й після неї. 13) *Іван Віщук*, селянин приєднався до становища ред. Паліїва. 14) *Інж. Гарасимович* не бачить кризи ідеольоґій, лише людей. Опозиція сама не знає, чого хоче і між собою не узгіднила становища. 15) *Сен. О. Кисілевська* звертає увагу, що лише критикується послів, не підкреслюючи їх безперечних заслуг. Зголошує поправки до резолюцій. 16) *Д-р К. Троян* атакував опозицію за безплянові̇сть та анархічні виступи.

В тому місці на внесок пос. *Великановича* перервали дискусію (записаних було ще 21 промовців!).

ОРҐАНІЗАЦІЙНИЙ РЕФЕРАТ.

До слова прийшов орґанізаційний референт *ред. В. Целевич*. Зміст того реферату подамо у завтрішньому числі.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ.

Реферат п. Целевича закінчив першу половину другого дня. Опісля продовжувано дискусію, й орґанізаційні справи. 1) *І. Ліщинський* заповів свій виступ з партії на випадок прийняття резолюції про польські міжнародні зобовязання. 2) *П-ні Блянка Баран* пятнувала відсутність на Зїзді жінок. Оголошує резолюцію з признанням достойної постави українських мас підчас виборів. 3) п. *Бараник* в імені Повітового Народнього Комітету з Заліщик промовляє проти 5-ої резолюції політичного референта. Пропонує спершу зясувати ту резолюцію на всіх поодиноких повітових Народніх Комітетах.

ПОЛІТИЧНІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

В цьому місці *д-р І. Блажкевич* забрав слово в імені комісії, вибраної з самого ранку 2-гого дня Зїзду для узгіднення усіх резолюцій. До тої комісії належали: *д-р І. Блажкевич, о. прал. Куницький, В. Кузьмович, В. Мудрий, Д. Паліїв, М. Рудницька і Е. Храпливий*. В нарадах комісії ред. Паліїв не брав участи. Найважніша зміна, з якою прийшла комісія, була пропозиція не приймати вже нині найбільш оспорюваної т. зв. „автономістичної" резолюції, виходячи з того заложення, що ця справа не була ще на краєвому терені, в низових партійних установах достаточно вияснена і тому — як виявилося з дискусії, з голосів опонентів, — є цілком фальшиво інтерпретована. Однак тому, що ця справа є найтіснійше звязана з питанням тактики — комісія пропонує резолюцію, щоби доручити проводові виробити плятформу політ. тактики і скликати спеціяльно для цієї цілі окремий Народній Зїзд найдальше до кінця 1932 року.

До слова приходить ред. *Дм. Паліїв*. Полемізує з п. Кедрином і Тершаківцем. *Відкликує пропоновані ним резолюції* і заявляє, що на будуче ЦК мусітиме поділитись хіба на групи для виробдювання ідеольоґічних напрямних, а пленарні засідання ЦК будуть тільки узгіднювати всякі справи, при чому провід буде кермуватись постановами більшости.

Дуже річево промовляв в обороні авторитету проводу та за партійною єдністю селянин *Павук Михайло з Глібович*. Крім цього промовляли в справі резолюцій пос. д-р Дмитро Левицький, пос. Луцький.

Після промов о. прал. Куницького і ред. Целевича говорив *селянин Іщак* з Рогатинщини, що вказував на потребу орґанізації селянства та створення в тій цілі окремого курсу орґанізаторів.

Агат. Добрянський звертає увагу на орґанізацію міст, особливо українського міщанства у Львові. Подає відповідні резолюції.

Ред. *В. Мудрий* зазначує, що між обома течіями, які проявилися в часі дискусії, прийшло до компромісу, якого вислідом є спільні політичні резолюції такого змісту:

ПОЛІТИЧНІ РЕЗОЛЮЦІЇ НАРОДН. ЗЇЗДУ.

I) Обстоюючи твердо програму партії з 19. листопада 1926 р. Народній Зїзд вважає за вихідну точку для практичної політики партії постанови Народніх Зїздів: а) з 19. листопада 1926 р., в якій читаємо: „Змагаючи до здійснення найвищого права нації Українське Національно-Демократичне Обєднання вважає своїм обовязком у теперішньому примусовому положенні українського народу під Польщею, боронити його національно-політичних, культурних і господарських інтересів та боротися за належні йому права, і б) з 24. і 25. грудня 1928 р., в якій читаємо: „Обовязком українських політичних чинників на всіх українських землях і на еміграції є: довести до внутрішнього порозуміння і координації своїх змагань для здійснення основної мети української нації".

З уваги на те УНДО змагатиме до того, щоби довести до внутрішнього порозуміння між українськими незалежними політичними партіями в краю у формі міжпартійної Ради і впливати на українську незалежну еміграцію в Европі й Америці в напрямі консолідації та координації її праці в імя здійснювання найвищого національного ідеалу.

II) Народній Зїзд стверджує, що в так зв. Українській Соціялістичній Радянській Республіці йде тепер безпощадна ліквідація всіх творчих національних сил, а рівночасно з тим і систематичне обмежування та вкорочування прав УСРР на користь московського червоного централізму. Крім того комуністична диктатура довела своїми експериментами упромисловлювання СРСР і соціяльного перебудовування суспільности все українське населення до повної господарської руїни, зокремаж знищила українське село, цю природню основу української нації. Тому то Народній Зїзд занепокоєний таким положенням своїх братів над Дніпром і перенятий журбою за дальшу долю всебічного розвитку українського населення в СРСР, якнайрішучіше осуджує всі засоби комуністичної диктатури, вимірені проти природнього розвитку української нації та її національно-державницьких змагань, а східним братам шле гарячий привіт і витає їх у боротьбі з московським насиллям. Воюючий комунізм, що змагає до опанування цілого світа при допомозі соціяльних революцій, не лишає без уваги й українських земель у Польщі. При допомозі своїх аґентур намагається розложити все українське національне життя та зруйнувати набуті цілими поколіннями національні цінности. Таку свою руйнуючу роботу він намагається часто прикривати навіть гучними гура-націоналістичними фразами, кермуючись при цьому з правила гаслом що „чим гірше" у національному українському світі, „тим краще" це для комунізму та його завдань. З уваги на те Народній Зїзд закликає все українське громадянство і зокрема всі партійні органи та всю українську національну пресу до безоглядної боротьби з комунізмом в усіх його явних і замаскованих (радянофільство) видах.

III.) Народній Зїзд стверджує, що за останніх чотири роки положення українського народу в Польщі значно погіршилось. Засоби польської екстермінаційної політики в порівнанні з попередніми часами зостали і щодо скількости

і щодо якости, доки не найшла найбрутальнішого свого вияву в формі т. зв. пацифікації в осені 1930 р. Ця пацифікація мала подвійне завдання, а саме: з одної сторони зліквідувати весь український національний дорібок та заломити таким чином відпорність українського народу на польські асиміляційні заходи, а з другої сторони підготовити на українській території вибори до польських законодатних установ. Народній Зїзд приймає до відома всі заходи партійного проводу проти пацифікації, пороблені як у краю так і на міжнародній арені, одобрює протестаційні резолюції, підписані трьома українськими національними партіями у справі пацифікації з кінця вересня 1930 р. і ще раз якнайрішучіше осуджує нечувані в культурному світі „пацифікаційні" засоби польської влади. Так само якнайрішучіше протестує проти накладання збірної відповідальности на все українське населення та його установи за вчинки одиниць. Н. Зїзд висказує свою пошану невинним жертвам т. зв. пацифікації, яких страти й терпіння скріпили політичний гарт духа українського народу.

IV.) Народній Зїзд стверджує, що польська влада змагає тепер до того, щоби крім дотеперішніх засобів екстермінаційної політики ще й зміною обовязуючих законів, й при допомозі штучного розпорошування зорганізованих українських національних сил узалежнити від себе всякі прояви українського національного життя й усунути таким чином можливости свобідного творення українських національних цінностей та звести український нарід до рівня етнографічної маси.

V. Народн. Зїзд стверджує, що українські народні маси виявили у відповідь на засоби т. зв. пацифікації польської влади небувалу відпорність та незвичайну національну солідарність, зокрема при виборах в осені 1930 р.

VI. Наміри польської влади вимагають від нас скріплення праці та усуцільнення партії в імя безпереривної боротьби за права українського народу і пристосування такої політичної тактики, яка моглаб найуспішніше тим намірам протиставитись. Тому Нар. Зїзд доручує Центр. Ком. і УПР випрацювати тактику партії на майбутнє і то в порозумінні з Пов. Нар. Комітетами та предложити її окремо для цієї справи скликаному Нар. Зїздові.

VII. На будуче УНДО буде: а) безоглядно поборювати всякі прояви зневіри у життєві сили укр. народу і поведе таку працю, яка буде підтримувати в широких укр. масах віру в перемогу укр. національних ідеалів і таким чином зробить їх непо датними на чужі асиміляційні впливи; б) з уваги на те УНДО не буде толерувати у себе таких членів, які у своїй практичній політиці протиставляться повищим засадам

VIII. УНДО стоїть на становищі, щоби творити якнайбільше національних цінностей шляхом органічної праці. Тому воно буде давати все повну моральну піддержку та опіку всім українським національним установам, побудованим працею і зусиллям українського народу.

IX. Народній Зїзд висказує своє повне признання і довіря проводові УНДО і УПР, а зокрема голові за повну посвяти працю та уділює Центральному Комітетові УНДО і його органам повну абсолюторію.

X. Народній Зїзд висказує тим послам і членам партії, які перебули тяжкі терпіння в тюрмі, велике спочуття а заразом запевнює їх, що широкі укр. маси, які з великим болем слідили за їх тяжким положенням, не забудуть їм тої посвяти за долю укр. народу.

Всі ті резолюції зібрані приняли одноголосно.

Крім того ухвалено низку організаційних резолюцій, які подамо другим разом.

В тому місці прийшов до слова ред. **Мудрий**, що в коротких словах присвятив згадку великому українському політикові гетьманові **Іванові Мазепі** з нагоди 300-ліття його народин. Згадку цю вислухали всі присутні стоячи.

Зчерги приняв Зїзд організаційні резолюції, які прочитав **ред. В. Целевич.**

Після прийняття цих резолюцій прийшов в год. 8. веч. до слова сен. інж. **Павликовський** для виголошення господарського реферату.

НОВИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

1. **Д-р Дмитро Левицький,** Львів.
2. **Д-р Степан Баран,** Тернопіль.
3. **Амброз Березовський,** Львів.
4. **Д-р Степан Біляк,** Городок Яг.
5. **Д-р Василь Блавацький,** Сянік.
5. **Д-р Ілярій Брикович,** Тернопіль.
7. **Дмитро Великанович,** Львів.
8. **Д-р Михайло Волошин,** Львів.
9. **Д-р Степан Витвицький,** Дрогобич.
10. **Д-р Володимир Загайкевич,** Перемишль.
11. **Андрій Зелений,** Львів.
12. **Борис Козубський,** Кремянець.
13. **Володимир Кохан,** Сокаль.
14. **Володимир Кузьмович,** Львів.
15. **о. прал. Леонтій Куницький,** Львів.
16. **Михайло Ліщак,** Рогатин.
17. **Остап Луцький,** Львів.
18. **Д-р Любомир Макарушка,** Львів.
19. **Д-р Олександер Марітчак,** Львів.
20. **Василь Мудрий,** Львів.
21. **Дмитро Паліїв,** Львів.
22. **Федір Назарчук,** Дубно.
23. **Д-р Микола Миколайчук,** Надвірна.
24. **о. Степан Онишкевич,** Рудки.
25. **інж. Юліян Павликовський,** Львів.
26. **Мілена Рудницька,** Львів.
27. **Михайло Стефанівський,** Львів.
28. **Григорій Скасків,** Підгайці.
29. **Іван Олексин,** Львів.
30. **Михайло Кернога,** Підберізці — Львів. пов.
31. **о. Юліян Татомир,** Ст. Самбір.
32. **інж. Микола Творидло,** Львів.
33. **Гринь Тершаковець,** Комарно.
34. **Олександер Пісецький,** Скалат.
35. **Олександер Рочняк,** Холм.
36. **Володимир Целевич,** Львів.
37. **Олена Шепарович,** Львів.
38. **Юра Чукур,** Коломия.
39. **інж. Гриць Гарасимович,** Радехів.
40. **Д-р Микола Бих,** Станиславів.
41. **Сергій Хруцький,** Холмщина.

ЗАСТУПНИКИ.

1. **Степан Кузик,** Рогатин.
2. **Зиновій Пеленський,** Львів.
3. **Іван Козицький,** Львів.
4. **Кекилія Гардецька,** Кути.
5. **Михайло Галібей,** Львів.
6. **Петро Постолюк,** Львів.
7. **Іван Рудницький,** Львів.
8. **о. Андрій Пшепюрський,** Мостиска.
9. **Василь Бараник,** Заліщики.
10. **Евген Храпливий,** Львів.

ПАРТІЙНИЙ СУД

1. **о. мітрат Базюк,** Львів.
2. **д-р Іван Блажкевич,** Дрогобич
3. **д-р Антін Горбачевський,** Чортків
4. **д-р Іван Ґижа,** Львів.
5. **Ярослав Колтунюк,** Львів.
6. **д-р Іван Німчук,** Львів.
7. **д-р Ярослав Олексишин,** Львів.
8. **д-р Степан Федак,** Львів.
9. **д-р Евген Щуровський,** Винники.

—o—

Японія проти Союзу Народів.

Японський уряд задумує, як повідомляють із Токіо, виступити із Союзу Народів, якщо Союз настоюватиме на стосування арт. 15 до манджурського конфлікту. Вправді ця вістка не була досі офіціяльно потверджена, однак не розминається мабуть з правдою, бо на основі інформацій з віродостойних джерел ґен. секретар Союзу сер Дремонд повідомив кілька днів тому японського делеґата, амбасадора Сато, що Союз Народів без огляду на спротив Японії буде стосувати арт. 15 до манджурського конфлікту.

Перервані переговори.

Завдяки успішній інтервенції посла В. Британії в Шанґаю китайсько-японські мирові переговори, які припинилися були наслідком великої ріжниці поглядів обох сторін, в суботу були знову навязані в домівці англійського консуляту в Шанґаю. Посол В. Британії вказав на конечність налаштування якогось порозуміння.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. БЕРЕЗНЯ 1932.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА. 3)

За оригінальне національне мистецтво.

Поворот до минулого.

Очевидячки **трактування** предметового змісту щойно рішає про якість твору. Це мабуть самозрозуміле. **Зрештою** предметовий зміст **представляє собою також форму** (у прогресивнім значінні), яка служить для передачі чисто духового змісту. Цей духовий зміст може бути висловом сили, могутности, радости, смутку, жорстокости, жалю, дивоглядного, комічного і т. д., так само як скаля психічних переживань людини. І артист, який, (нпр. Петро Холодний в „Ой, у полі жито) послугується для змалювання хоробрости, смутку та жалю або може лише для передачі одного душевного настрою мотивом одної з наших найкращих народніх пісень, напевно не ослаблює тим мистецького вислову, а навпаки, надає йому якийсь своєрідний чар, тайна якого лежить у тім таємнім та не менш реальнім явищі, яке звемо національною духовістю.

Погляд, що нашим мистцям не вільно погорджувати мотивами з нашого національного життя, обстоюю тим твердше, що не поділяю думки М. Драгана, наче „невиконане в свій час у мистецтві пізніше відробити не можна". Сам автор у першій частині статті подекуди собі перечить, кажучи про „далеку дорогу", яка ще „перед нами до зрівнання з іншими народами". Якже нам розуміти ту „далеку дорогу до зрівнання з іншими народами", коли, з другого боку, автор твердить, що „невиконане в свій час пізніше відробити не можна"? Адже значіння цієї „далекої дороги" може хіба бути тільки одно: постепенне зближення нашого мистецтва до рівня мистецтва західньо-европейського. Таке постепенне зближення могло би тільки міститись у тім, щоби по черзі переходити ті фази мистецького розвою, який тамті народи вже мають за собою.

Підкреслюю оцю неясність у твердженні М. Драгана тому, що на підставі досі ним друкованих поглядів та оцінок про наше мистецтво, бачу в ньому одну з тих нечисленних одиниць, що зуміли до деякої міри зєднати любов і пошану до рідних цінностей з тонким розумінням для здобутків чужих мистецьких культур. Його вислів про „болючу недостачу" українського історичного малярства у порівнанні з великим анальогічним здобутком наших сусідів, поляків та москалів, не дає сумніватися у його пієтизм у відношенні до святощів нашого національного розвою. Одначе він мабуть не брав на увагу одного факту: народи, подібно як одиниці, находяться в ріжних фазах розвою. Неможливо, щоби два або більше народів, що находяться в ріжних фазах розвою, дорівняли собі у чомунебудь. Що більше, воно булоб неприродне і тому небажане, щоб вони на око дорівнювали собі там, де цьому перечить весь їхній дотеперішній розвій. Але молодший нарід може нераз у дечому навіть випередити старшого тому, що розвій даної раси або народу не йде у всіх ділянках культури рівнобіжно. І помилку робить той, хто менше або більше безкритично намагається засвоїти собі здобутки чужинної або чужинних культур, замісць вперто та терпеливо шукати власної дороги. Наслідуванням чужого в мистецтві ще ніхто нічого замітного не осягнув. Треба добувати зі себе власні сили та власне багатство, бо запозичене в чужих веде у сліпу вулицю. Маю передовсім на думці запозичування вже готових здобутків нинішньої доби, а між ними головно деякі модерністичні напрямки, засвоєння яких уважаю за велике нещастя для українських мистців. На жаль, саме до того воно почасти йде і тому треба усіми силами цьому протидіяти.

Щодо шляхів загального мистецького розвою, вони в Европі доволі подібні до себе. Кожна з европейських мистецьких культур почала від мистецтва релігійного та перейшла опісля ріжні фази від історичного, жанрового і т. д. за до нинішних напрямків. **Без правильного шляху постепенного розвою і ми не можемо обійтися.** Одначе ріжниця в тім, що внаслідок предивно хаотичного минулого, де мінялися доби високої (бодай почасти) культури з добами цілковитого застою і темноти, теперішній стан нашого культурно-мистецького розвою не можна порівняти до жадного іншого народу ані до жадного іншого краю. Україна тим-то подібна до тих кущів, що на весні пишно розквітаються, а не дістали ще — листя. Так-то розквітаються по наших лісах, зараз по морозах, на провесні, рожево-лілієві квіти „старого дуба", сильно запашні та виглядом подібні до квітів перського бузка. Так-то заквітає також на голих вітах пишними, ясно-жовтими квітами Forsythia. Подібно як оці кущі, Україна, не маючи ще запевненого матеріяльного буття у формі інших проявів національного життя, видвигнула вже пре красні квіти у формі деяких творів літератури та мистецтва.

Та дарма, що вона, спорадично, видає зі себе один або другий зрілий плід, треба конечно заповнювати прогалини в нашім мистецькім розвою і частинно завернути до історичного малярства або бодай не скреслювати його з нашої проблеми. Вигляд наших творів історичного малярства, якщо будемо вірні собі, з певністю матиме мало або і нічого спільного з творами Давіда, Пілотія, Менцля або Матейка, а буде модерний, але специфічно український.

Поворот до минулого, себто до нас самих у минулому, це святий обовязок, від якого не сміємо відтягнутись, якщо вважаємо себе нацією. Минулість, теперішність та будучність це лише дочасні поняття в дійсності те, що означуємо цими трьома поняттями це одна органічна цілість, якої кожний з нас та кожний поодинокий день нашого життя є інтегральною частиною.

* * *

(Продовження буде)

V. Народн. Зізд стверджує, що українські народні маси виявили у відповідь на засоби т. зв. пацифікації польської влади небувалу відпорність та незвичайну національну солідарність, зокрема при виборах в осені 1930 р.

VI. Наміри польської влади вимагають від нас скріплення праці та усуцільнення партії в імя безперервної боротьби за права українського народу і пристосування такої політичної тактики, яка моглаб найуспішніше тим намірам протиставитись. Тому Нар. Зізд доручує Центр. Ком. і УПР випрацювати тактику партії на майбутнє і то в порозумінні з Пов. Нар. Комітетами та предложити її окремо для цієї справи скликаному Нар. Зіздові.

VII. На будуче УНДО буде: а) безоглядно поборювати всякі прояви зневіри у життеві сили укр. народу і поведе таку працю, яка буде підтримувати в широких укр. масах віру в перемогу укр. національних ідеалів і таким чином зробить їх непоіатними на чужі асиміляційні впливи; б) з уваги на те УНДО не буде толерувати у себе таких членів, які у своїй практичній політиці протиставляться повищим засадам

VIII. УНДО стоїть на становищі, щоби творити якнайбільше національних цінностей шляхом органічної праці. Тому воно буде давати все повну моральну піддержку та опіку всім українським національним установам, побудованим працею і зусиллям українського народу.

IX. Народній Зізд висказує своє повне признання і довіря проводові УНДО і УПР, а зокрема голові за повну посвяти працю та уділює Центральному Комітетові УНДО і його органам повну абсолюторію.

X.

Всі ті резолюції зібрані приняли одноголосно.

Крім того ухвалено низку організаційних резолюцій, які подамо другим разом.

В тому місці прийшов до слова ред. **Мудрий**, що в коротких словах присвятив згадку великому українському політикові гетьманові **Іванові Мазепі** з нагоди 300-ліття його народин. Згадку цю вислухали всі присутні стоячи.

Зчерги приняв Зізд організаційні резолюції, які прочитав **ред. В. Целевич.**

Після принятгя цих резолюцій прийшов в **год. 8.** веч. до слова сен. інж. **Павликовський** для виголошення господарського реферату.

НОВИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

1. **Д-р Дмитро Левицький**, Львів.
2. **Д-р Степан Баран**, Тернопіль.
3. **Амброз Березовський**, Львів.
4. **Д-р Степан Біляк**, Городок Яг.
5. **Д-р Василь Блавацький**, Сянік.
5. **Д-р Ілярій Брикович**, Тернопіль.
7. **Дмитро Величкович**, Львів.
8. **Д-р Михайло Волошин**, Львів.
9. **Д-р Степан Витвицький**, Дрогобич.
10. **Д-р Володимир Загайкевич**, Перемишль.
11. **Андрій Зелений**, Львів.
12. **Борис Козубський**, Кремянець.
13. **Володимир Кохан**, Сокаль.
14. **Володимир Кузьмович**, Львів.
15. **о. прал. Леонтій Куницький**, Львів.
16. **Михайло Ліщак**, Рогатин.
17. **Остап Луцький**, Львів.
18. **Д-р Любомир Макарушка**, Львів.
19. **Д-р Олександер Марітчак**, Львів.
20. **Василь Мудрий**, Львів.
21. **Дмитро Паліїв**, Львів.
22. **Федір Назарчук**, Дубно.
23. **Д-р Микола Миколайчук**, Надвірна.
24. **о. Степан Онишкевич**, Рудки.
25. **Інж. Юліян Павликовський**, Львів.
26. **Мілена Рудницька**, Львів.
27. **Михайло Стефанівський**, Львів.
28. **Григорій Скасків**, Підгайці.
29. **Іван Олексин**, Львів.
30. **Михайло Кернога**, Підберізці — Львів. пов.
31. **о. Юліян Татомир**, Ст. Самбір.
32. **інж. Микола Творидло**, Львів.
33. **Гринь Тершаковець**, Комарно.
34. **Олександер Пісецький**, Скалат.
35. **Олександер Рочняк**, Холм.
36. **Володимир Целевич**, Львів.
37. **Олена Шепарович**, Львів.
38. **Юра Чукур**, Коломия.
39. **інж. Гриць Гарасимович**, Радехів.
40. **Д-р Микола Бих**, Станиславів.
41. **Сергій Хруцький**, Холмщина.

ЗАСТУПНИКИ.

1. **Степан Кузик**, Рогатин.
2. **Зиновій Пеленський**, Львів.
3. **Іван Козицький**, Львів.
4. **Кекилія Гардецька**, Кути.
5. **Михайло Галібей**, Львів.
6. **Петро Постолюк**, Львів.
7. **Іван Рудницький**, Львів.
8. **о. Андрій Пшепюрський**, Мостиски.
9. **Василь Бараник**, Заліщики.
10. **Евген Храпливий**, Львів.

ПАРТІЙНИЙ СУД.

1. **о. мітрат Базюк**, Львів.
2. **д-р Іван Блажкевич**, Дрогобич
3. **д-р Антін Горбачевський**, Чортків
4. **д-р Іван Ґижа**, Львів.
5. **Ярослав Колтунюк**, Львів.
6. **д-р Іван Німчук**, Львів.
7. **д-р Ярослав Олексишин**, Львів.
8. **д-р Степан Федак**, Львів.
9. **д-р Евген Щуровський**, Винники.

——o——

Японія проти Союзу Народів.

Японський уряд задумує, як повідомляють із Токіо, виступити із Союзу Народів, якщо Союз настоюватиме на стосування арт. 15 до манджурського конфлікту. Вправді ця вістка не була досі офіціяльно потверджена, однак не розминається мабуть з правдою, бо на основі інформацій з віродостойних джерел ген. секретар Союзу сер Дремонд повідомив кілька днів тому японського делегата, амбасадора Сато, що Союз Народів без огляду на спротив Японії буде стосувати арт. 15 до манджурського конфлікту.

Перериванi переговори.

Завдяки успішній інтервенції посла В. Британії в Шангаю китайсько-японські мирові переговори, які припинилися були наслідком великої ріжниці поглядів обох сторін, в суботу були знову навязані в домівці англійського консуляту в Шангаю. Посол В. Британії вказав на конечність налаштування якогось порозуміння.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. БЕРЕЗНЯ 1932.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА 3)

За ориґінальне національне мистецтво.

Поворот до минулого.

Очевидячки **трактування** предметового змісту щойно рішає про якість твору. Це мабуть самозрозуміле. **Зрештою** предметовий зміст **представляє собою також форму** (у прогресивнім значінні), яка служить для передачі чисто духового змісту. Цей духовий зміст може бути висловом сили, могутности, радости, смутку, жорстокости, жалю, дивоглядного, комічного і т. д., так само як скаля психічних переживань людини. І артист, який, (нпр. Петро Холодний в „Ой, у полі жито) послугується для змалювання хоробрости, смутку та жалю або може лише для передачі одного душевного настрою мотивом одної з наших найкращих народніх пісень, напевно не ослаблює тим мистецького вислову, а навпаки, надає йому якийсь своєрідний чар, тайна якого лежить у тім таємнім та не менш реальнім явищі, яке звемо національною духовістю.

Погляд, що нашим мистцям не вільно погорджувати мотивами з нашого національного життя, обстоюю тим твердше, що не поділяю думки М. Драгана, наче „невиконане в свій час у мистецтві пізніше відробити не можна“. Сам автор у першій частині статті подекуди собі перечить, кажучи про „далеку дорогу“, яка ще „перед нами до зрівнання з іншими народами“. Якже нам розуміти ту „далеку дорогу до зрівнання з іншими народами“, коли, з другого боку, автор твердить, що „невиконане в свій час пізніше відробити не можна“? Адже значіння цієї „далекої дороги“ може хіба бути тільки одно: постепенне зближення нашого мистецтва до рівня мистецтва західньо-европейського. Таке постепенне зближення могло би тільки міститись у тім, щоби по черзі переходити ті фази мистецького розвою, який тамті народи вже мають за собою.

Підкреслюю оцю неясність у твердженні М. Драгана тому, що на підставі досі ним друкованих поглядів та оцінок про наше мистецтво, бачу в ньому одну з тих нечисленних одиниць, що зуміли до деякої міри зеднати любов і пошану до рідних цінностей з тонким розумінням для здобутків чужих мистецьких культур. Його вислів про „болючу недостачу“ українського історичного малярства у порівнанні з великим аналогічним здобутком наших сусідів, поляків та москалів, не дає сумніватися у його пієтизм у відношенні до святощів нашого національного розвою. Одначе він мабуть не брав на увагу одного факту: народи, подібно як одиниці, находяться в ріжних фазах розвою. Неможливо, щоби два або більше народів, що находяться в ріжних фазах розвою, дорівняли собі у чомунебудь. Що більше, воно булоб неприродне і тому небажане, щоб вони на око дорівнювали собі там, де цьому перечить весь їхній дотеперішній розвій. Але молодший нарід може нераз у дечому навіть випередити старшого тому, що розвій даної раси або народу не йде у всіх ділянках культури рівнобіжно. І помилку робить той, хто менше або більше безкритично намагається засвоїти собі здобутки чужинної або чужинних культур, замісць вперто та терпеливо шукати власної дороги. Наслідуванням чужого в мистецтві ще ніхто нічого замітного не осягнув. Треба добувати зі себе власні сили та власне багатство, бо запозичене в чужих веде у сліпу вулицю. Маю передовсім на думці запозичування вже готових здобутків нинішньої доби, а між ними головно деякі модерністичні напрямки, засвоєння яких уважаю за велике нещастя для українських мистців. На жаль, саме до того воно почасти йде і тому треба усіми силами цьому протидіяти.

Щодо шляхів загального мистецького розвою, вони в Европі доволі подібні до себе. Кожна з европейських мистецьких культур почала від мистецтва релігійного та перейшла опісля ріжні фази від історичного, жанрового і т. д. аж до нинішніх напрямків. **Без правильного шляху постепенного розвою і ми не можемо обійтися.** Одначе ріжниця в тім, що внаслідок предивно хаотичного минулого, де мінялися доби високої (бодай почасти) культури з добами цілковитого застою і темноти, теперішній стан нашого культурно-мистецького розвою не можна порівняти до жадного іншого народу ані до жадного іншого краю. Україна тим-то подібна до тих кущів, що на весні пишно розквітаються, а не дістали ще — листя. Так-то розквітаються по наших лісах, зараз по морозах, на провесні, рожево-лілієві квіти „старого дуба“, сильно запашні та виглядом подібні до квітів перського бузка. Так-то заквітає також на голих вітах Forsythia. Подібно як оці кущі, Україна, не маючи ще запевненого матеріяльного буття у формі інших проявів національного життя, видвигнула вже прекрасні квіти у формі деяких творів літератури та мистецтва.

Та дарма, що вона, спорадично, видає зі себе один або другий зрілий плід, **треба конечно заповнювати прогалини в нашім мистецькім розвою** і частинно завернути до історичного малярства або бодай не скреслювати його з нашої проблеми. Вигляд **наших** творів історичного малярства, якщо будемо вірні собі, з певністю матиме мало або і нічого спільного з рами Давіда, Пілотія, Менцля або Матейка, а буде модерний, але специфічно український.

Поворот до минулого, себто до нас самих у минулому, це святий обовязок, від якого не смiємо відтягнутись, якщо вважаємо себе цілою. Минулість, теперішність та будучність це лише дочасні поняття в дійсності те, що означуємо цими трьома поняттями це одна органічна цілість, якої кожний з нас та кожний поодинокий день нашого життя є інтегральною частиною.

* * *

(Продовження буде)

Українсько-литовські взаємини

за кордоном.

Цікавий виклад у литовській столиці. — Правда про т. зв. „скарги укр. нац. меншости" в Литві. — Українсько-литовський концерт у Празі. — Чесько-балтійська співпраця в чеській Празі. — Взаємини з білорусами. — Українсько-балтійські взаємини.

Традиційна та життєво обоснована українсько-литовська приязнь починає в останній добі щораз більше конкретизуватися в реальній культурно-політичній співпраці. Підкреслив це м. ін. недавно відомий приятель українців — проф. і був. ректор унів. Мікулас Біржішка, який у рямцях питання „політичної співпраці литовців з українцями та білорусами" спробував ясно відповісти на пекучі проблеми співпраці цих народів. Відчит цей відбувся в січні на університеті в Кавнасі перед численними представниками ріжних політично-суспільних литовських кол та великою скількістю студенства. Українська кольонія також була присутня. Тема та висновки такого поважного прелегента викликали зацікавлення порушеними питаннями у цілій Литві. Найцікавіші для нас висновки проф. Біржішки виглядають приблизно так: 1) політично-культурна співпраця литовців з українцями та білорусами дуже важлива та необхідна, 2) литовці повинні підтримувати незалежницькі змагання українців і білорусів, 3) особливо студентство цих народів може багацько зробити в напрямі потрібної співпраці, 4) культурна співпраця литовців з українцями та білорусами має бути поширена також скрізь поза Литвою.

Цей голос видатного литовського діяча мусимо з вдячністю приняти, тим більше, що він є виразом стихії проявів литовської прихильности до нас. Доводиться тільки шкодувати, що ми з нашого боку ставимось до цієї справи досі надто мляво та нерішуче. Найвищий час зясувати всі невияснені питання та засучити рукави для активнішої, а головно — **систематичної** співпраці для українсько-литовського зближення.

Нашу дотеперішню пасивність у цьому напрямі яскраво характеризує нпр. справа т. зв. „скарг укр. нац. меншини" з Литви перед Лігою Націй. Знаємо всі, хто таку тенденційну (протилитовську та рівночасно протиукраїнську!) поголоску пустив у світ. Деякі чужі газети свого часу цю чутку передрукували. Напр. чеська „Народні Політіка" (дня 5. XII. 1931) писала тоді про „найменшу меншість на світі" — українців на Литві. Було там нпр. дослівно: „цей меншинний нарід рахує тільки 121 осіб, але їхньою петицією буде змушена займатися Ліга Націй. Перед тим всеж Ліга Націй буде змушена висловитися про те, чи можливо вважати 121 осіб за національну меншість. Ці українці з політичних міркувань залишили свою батьківщину та оселилися в Литві. Коли дістали литовську державну приналежність, вимагали від литовської влади заснування української школи, але їхньої вимоги не задовольнили. Українці подали в цій справі скаргу до Ліги Націй, а тепер очікуємо з цікавістю, як найбільша спілка держав поставиться до вимог найменшої меншости на світі".

У дійсності, як довідуємося з добрих джерел, іде мова про колишніх кольоністів із царської Росії. Переведена литовською владою парцеляція торкнулася також і цих кольоністів. Їхня — російська — школа мала всього кількох учнів (одного часу навіть пять!). Отже згадана петиція до Ліги Націй (початок був зроблений в 1928 р.) виглядає в дійсності інакше, ніж про це свого часу писали. З якою метою (свідомо чи невсідомо) та з чиєю підтримкою (заслужено чи незаслужено) малпували згадані передвоєнні російські кольоністи останні українські петиції до Ліги Націй — не так уже тяжко нам додуматися. Надіємося, що наші земляки на Литві самі цю справу на відповідних місцях правдиво зясують, бодай додатково.

Як реальний прояв позитивної співпраці двох народів слід згадати про українсько-литовський концертовий вечір, що відбувся в чеській Празі дня 10. лютого ц. р. у домі чехословацьких інженірів.

Впорядчик цього концерту — „Українсько-литовське Т-во" в Празі намітив уже дороговкази своєї дальшої діяльности. На чергу має прийти ціла низка рефератів про підстави та шляхи культурної співпраці обох народів. Славянська Прага зі своїми культурними традиціями в останній добі дала також почин до чесько-балтійських взаємин.

Як уже згадували ми, проф. М. Біржішка також підкреслив з литовського становища необхідність поширити справу литовсько-білоруського зближення. Є це дуже важна справа не тільки для них, але й для нас, українців. Підходити до неї треба дуже уважно та з доброю волею. При добрій волі буде змога злагіднити й найбільше болючі питання. Так чи інакше, але всі спірні питання литовсько-білоруські (чи властиво навпаки) можуть та мусять бути позитивно вирішені. Треба знайти мужність і розважність розпочати цю працю вже тепер. У цій царині є також деяка історична традиція. В часах світової війни з обох боків чимало зробили для литовсько-білоруського порозуміння. Треба памятати, що справа реальних взаємин українців, литовців і білорусів має далеко ширші підстави, ніж тільки в звязку з інтересами спільної оборони від двох імперіялістичних сусідів. У площині українсько-литовсько- (або справніше **балтійсько-** !, отже не тільки з литовцями) — білоруської політичної **координації** міститься значна частина незалежного майбутнього розвитку всіх цих народів.

Залежатиме тепер від самих білорусів — зробити рішучий крок у цьому напрямі. Передусім треба стати на шлях взаємного пізнання. Поміж українцями та білорусами за кордонами деяка підготовча праця ведеться вже кілька років.

Для нас, українців, ці проблеми мають життєве значіння. Розбещувати та заспокоювати розмріяну уяву про „багацькоміліонову стихію" нашої оборонної національної сили — більше, ніж небезпечно. Пануючий сьогодні політичний та культурно-суспільний хаос на більшости земель Сходу Европи не впорядкує ніхто інший, як ми самі спільно з нашими історичними приятелями, з котрих — західні й північні (білоруси, балтійські, а особливо — литовці) є для нас культурно найближчі. Безперечно — на цьому шляху матимемо поважні перешкоди від ріжних ворогів. Але свідома воля та віра в перемогу доброго й чистого діла переможуть над тимчасовими невдачами.

Марко Гарт.

Загальні Збори Маслосоюзу.

Отворення Зборів. — Учасники. — Вибір президії. — Звідомлення з діяльности. — Дискусія.— Доповнюючий вибір Надзірної Ради. — Закінчення.

Львів, 26. березня 1932.

В суботу 26. ц. м. радили у Львові XX. звичайні Загальні Збори Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз" в салі власного будинку при вул. Короля Лішинського ч. 20. Присутніх на Зборах 84 делегатів, а крім цього до 50 гостей. Нинішні Збори — це ювилейні Збори „Маслосоюзу" (1907—1932), тому на чоловій стіні сарно прибраної салі видніють портрети перших діячів Молочарського Союзу у Стрию, покійних д-ра Олесницького Евгена, о. Остапа Нижанковського й Денися Сембратовича.

Відкрив Збори голова Надз. Ради „Маслосоюзу" сен. Юл. Павликовський, після чого провід Зборів обняла президія Надз. Ради: сен. Юл. Павликовський — голова, о. Кость Петрушевич — заст. голови, д-р Микола Рибак — секрет. Крім того упрошено на секретаря п. Костя Загороду. Після того відчитано і принято протокол з попередніх Заг. Зборів.

З черги дир. Палій зложив звідомлення Дирекції з діяльности й рахунків за діловий рік 1931 (діяльність Союзу), а дир. Мудрик (праця Союзу в краю).

Звідомлення Контрольної Комісії з переведеної провірки і внесення на ухвалення абсолюторії з діяльности Надзірній Раді й Дирекції та затвердження білянсу за 1931 рік зложив інж. Іван Мирон.

У дискусії над звідомленнями забирали слово: інж. Вол. Дутка (Станиславів), Сілецький Степан з Лютовиськ, Дм. Кульчицький Волчко з Кульчиць, Романчак Йосиф з Добрусина, Андрій Стохняк з Вишатич, Антін Черник з Комарна, о. М. Мілянич з Ялового, Качмарський Василь з Бонарівки, о. Осип Наконечний з Отинії, Евген Скаліш з Делієва, Мих. Гнатишин з Містковичі, Іван Базиляк із Задвіря, Мих. Куньо із Стібна, Вол. Матвіяс із Войнилова, Теодор Голіш із Бояниці, Вол. Сайко із Шоломинич, Мих. Комищук з Ковалівки, Мих. Гарасим з Молчкович, Юр. Слободян із Княждвора й Ольга Гуменова з Жовкви.

Після закінчення листи промовців забрав слово голова Зборів інж. Павликовський, який підніс найважніші моменти з 6-годинної дискусії і вказав на деякі недостачі молочарської організації та намітив дальші шляхи її розвитку.

Забрав ще голос інж. д-р Холевчук, який підніс вагу контролі молочности.

Накінець забрав слово дир. Палій, який дав вичерпуючу відповідь усім тим, що забирали голос у дискусії.

Після цього Збори приняли кілька внесень, поставлених промовцями в дискусії та ухвалили одноголосно абсолюторію Надз. Раді й Дирекції. З черги Збори приняли внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску, реферован інж. Мироном.

Потім Збори вибрали комісію-матку, яка намітила людей до Надз. Ради на місце двох вильосованих і померлого Миколи Дурбака. Вибрані на внесення комісії-матки: Андрійович Осип і Мигаль Кость (оба вдруге), а на місце бл. п. М. Дурбака п. Роман Романів; заступником став п. Іван Гуран із Самбірщини.

Після означення презенційної марки, яку залишено в дотеперішній висоті, виступали ще численні промовці з усякими внесками й запитами.

Замкнув ці наскрізь ділові Збори в год. 6. веч. заст. голови Надз. Ради о. Константин Петрушевич.

Дрібні вістки.

Представники австрійського й італійського уряду підписали додаткову умову до торговельного трактату.

Пруський уряд виступає дуже гостро проти гітлерівців. В останніх днях припинив 25 гітлерівських часописів.

При румунському уряді має повстати окрема рада народнього господарства із завданням кермувати господарськими справами держави в краю та за кордоном.

Австрійська торговельна палата заявилася за привернениям повного паритету золота в шілінговій валюті та за усуненням нижчого курсу шілінга за кордоном.

З документів часу.

Характеристичне рішення Апеляційного Суду у Львові в справі спацифікованих.

Ми дістали до поміщення такий документ часу:

Ko. 804.829 i 859/31. Wyciąg z protokołu wspólnego. Sąd apelacyjny we Lwowie Wydz. III. karny w sprawie karnej przeciw 1) St. przod. PP. Józefowi Zbożeniowi, 2) przod. PP. Piotrowi Śledziowi, 3) st. post. Franciszkowi Mozdzierskiemu, 4) st. post. Andrzejowi Poznańskiemu, oraz post. PP. 5) Andrzejowi Papciakowi, 6) Stanisławowi Plebanowi, 7) Piotrowi Sikorskiemu, 8) Stanisławowi Przygrodzkiemu, 9) Piotrowi Atamańczukowi, 10) Józefowi Grudzińskiemu, 11) Wincentemu Waldmanowi, 12) Józefowi Szczepańskiemu, 13) Józefowi Orszulakowi, 14) Michałowi Matusikowi, 15) Stanisławowi Jewuła, 16) Michałowi Łamnyczukowi, 17) Ludwikowi Lawuszowi, 18) Stanisławowi Białkowskiemu, 19) Jakóbowi Bartłomowiczowi, 20) Pawłowi Pietrasowi, 21) Władysławowi Wierzno, 22) Janowi Małackiemu i 23) Fryderykowi Gumosiowi, — o zbrodnię z §§ 101 i 85 ak. na posiedzeniu niejawnem w dniu 11. lutego 1932 po wysłuchaniu Prokuratora Sądu apelacyjnego postanowił — odmówić wnioskowi pokrzywdzonych: 1) Procia Semiuka i tow. z dnia 2 lipca 1931, 2) Czytelni Proświty w Kolankach i tow. z dnia 8. lipca 1931, 3) Teodora Burnadza i tow. z dnia 17 lipca 1931 o udzielenie im zezwolenia na popieranie oskarżenia według art. 70 kpk. jako oskarżycielom posiłkowym w sprawie powyżej podanej, w której Prokurator umorzył dochodzenia po myśli § 1 art. 246 kpk., albowiem przeprowadzone wyczerpująco w tej sprawie dochodzenia nie dają podstawy do wszczęcia postępowania sądowego przeciw powyż wymienionym, podejrzanym w kierunku zarzuconych im zbrodni, lub też innego podlegającego właściwości Sądu okręgowego czynu karygodnego.— Przewodniczący: Dr. Socha wr. Protokolant: Paklerski wr. Za zgodność: sekretarz. Podpis nieczytelny. (L. S.) Sądu apelacyjnego we Lwowie.

От таке рішив Апеляційний Суд у Львові в справі спацифікованих. Рішення це дуже характеристичне, бо воно вказує, як у нас судові власти трактують справи відшкодовань за осінні події з 1930-го року.

Референти соймових комісій кажуть нам з цією справою звертатися до судів. Спацифікований Нар. Дім і читальні в повіті Городенка вступили вже з початку на цю дорогу і домагалися устійнення шкід. Городенський і коломийський суд відкинули, як відомо, це домагання, мотивуючи це гофдекретом ще з 1800 р. Незражені цим читальні й кооперативи віднеслися в церній дорозі до Держ. Прокураторії в Коломиї. Прокураторія це також відкинула. Нарешті віднеслися читальні до останньої інстанції, себто до Апеляційного Суду у Львові. І тут маєте рішення Апеляційного Суду. Рішення це характеристичне, як нас посилають від Анни до Кайфи...

Д-р О.

З природи й техніки.

З ІНДОКИТАЮ ДО ПАРИЖА В 76 ГОДИНАХ.

Два французькі летуни Колос і Робіля відбули недавно один із найцікавіших летів. А саме на літаку Бреге 330 з мотором Гіспано в 650 коней, відлетіли вони в четвер 21. січня ц. р. в год. 6.40 рано з Ганой, столиці та важної пристані французького Індокитаю (Тонкіну) над дельтою Сонгка. Перелетівши 1860 кільометрів, причалили вони того самого дня пополудне в год. 16.46 до Калькути, столиці східних Індій. Відпочавши в Калькуті неповних 3 години, перелетіли вони нічою ріку Інд і висіли рано 22. січня в год. 8.05 в пристані Карачі, що лежить близько індійсько-белючістанського кордону. Таким робом дорогу 4120 кільометрів переїхали в 26 годинах і 55 хвилинах. У Карачі летуни покріпилися, забрали нові запаси оливи та бензини і відлетіли в год. 11.15. На год. 21 вечором приїхали до Бассори, міста в Іраку над рікою Шат-ель-Араб. ут задержалися 2 і пів години і не вважаючи на дуже неприятливу погоду над горами Малої Азії одним махом в 14 годинах перелетіли дорогу Бассора—Атени, де були в суботу 23. січня в 12.30 вполудне. столиці Греції летуни набрали бензини і по одногодинній перерві відлетіли до Риму. Після коротенького побуту в Римі вистартували до Марсилії, куди приїхали вечором в год. 22.11. В год. 23.55 сміливі та витревалі летуни розпочали останній етап свого лету: Марсилія—Бурже під Парижем, куди причалили в год. 3.50 досвіта. Так перелетіли Колос і Робіля 11.000 кільометрів в 3 днях і 4 годинах і 10 хвилинах зі середньою скорістю 172 кільометрів на годину, побиваючи на 32 години дотеперішній рекорд Коста і Белльонта, що перелетіли недавно на „Знаку Питання“ цей сам простір у 106 годинах.

КОРАБЛІ БЕЗ ЗАЛОГ.

Недавно німецький фільмовий концерн „Уфа“ велів поробити в околиці німецького острову Гельґолянду знимки з вправ німецької военної маринарки, де брав участь славний уже нині корабель без залоги „Церінген“. Є це висортований лінійний корабель містоти 11.800 тон. Всі отвори на його покладі позакривані, так само гарматні вежі. Тільки у середині залишились машини і кітли, що працюють автоматично. А саме в спеціяльній кабіні поміщений приймальний бездротний апарат, получений із великою антеною. Всі бездротні знаки, що їх „Церінген“ перейме з висилкової бездротної стації торпедового човна „Бліц“, що супроводжує його постійно у віддалі 2 кільометрів, передають спеціяльні апарати „Церінгена“ його машинам так, що вони можуть виконати автоматично, без обслуги людиною, 100 ріжних приказів, виданих бездротною висилковою стацією „Бліца“. І так „Церінген“ може на бездротний приказ керманича „Бліца“ плисти без обслуги в ріжних напрямах, скручувати швидко і поволі, переїздити під обстріл кораблів, засвічувати свої рефлектори, покриватися штучною мрякою, поза густим димом прикидатись, тощо. Очевидячки такий корабель ідеальний пункт для вправ военних кораблів, що влучають у нього. Найважнішою передумовою успішної праці „Церінгена“ є ідеально настроена його сприймаюча стація на висилкову стацію „Бліца“.

Аналогічних кораблів без залог уживає нині також американська та англійська военна маринарка. Американці призначили до цього спочатку свій старий лінійний корабель „Айовей“, а недавно дещо новіший „Норт Дакота“. В Англії донедавна ролю такого корабля виконував знаменито „Агамемнон“, що зумів підчас двогодинного обстрілу всіма кораблями двох ескадр вдержатися на воді, ратуючися перед стрільнами своєю великою скорістю і швидкою зміною напряму плавби. Яку велику вагу мають такі кораблі при вишколенні моряків, свідчить обставина, що Англія призначила недавно на місце „Агаменона“ один із найбільших своїх дреднавтів „Центуріон“, що має 27.000 тон містоти.

ПОТРІБУЮТЬ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ВОЛЬФРАМУ В ТЕХНІЦІ.

Хоч продукція цього металю, на який щойно недавно звернули увагу, нині вдесятеро більша від продукції золота, всетаки вона втроє менша від продукції ніклю. Одначе між 10 металями, яких техніка найбільше потребує, займає вольфрам пяте місце. І так електротехніка потребує його до виробу дротиків у жарівках, а сталевий промисл для ушляхотнення сталі, яка завдячує саме свою велику твердоту домішці вольфраму. Недавно д-рові Фінкові з університету Колюмбія вдалося при помочі електролізи покрити тоненькою, суцільною, ґладкою і дуже твердою верствою вольфраму ріжні металі, а також уголь. Таким робом буде можна тепер покривати ґальванічно металі верствою вольфраму, яка причиниться значно до збільшення твердоти, блеску та відпорности супроти хемікалій; металі, без такої верстви вольфраму не мають згаданих прикмет. А. Л.

——о——

На господарські теми.

Три роки праці над шовківництвом.

З голими руками. — Успішна праця. — Морва і морози. — Певне джерело доходу для наших селян.

(По Загальних Зборах кооперативи „Шовк“.)

Три роки минуло, як ми за прикладом інших народів взялися за нову галузь промислу за „шовківництво“. Приступили ми до цієї нової ділянки з голими руками, не маючи до цього ні одного зайвого сотика, не знаючи навіть, яка скількість старих морвових дерев є у нашім народнім запасі.

Завдяки помочі „Сільського Господаря“ — що отворив для справ „шовківництва“ свої гостинні сторінки і від липня 1928 року зачали появлятися перші статті в часописі „Сільський Господар“, а 1929 році появився вже двокартковий журнальчик при „Сільськім Господарю“, присвячений цим справам, що вів своє життя два роки тоді, як наші сусіди до нині не мають жадного фахового журналу для цих справ.

Від цього часу — зацікавлення шовківництвом збільшилося, і захопило ширші кола. У 1930 році появилась накладом „Доброї Книжки“ перша книжечка про шовківництво о. Яценкова, написана на підставі практики в Італії, цього року появилася друга з ілюстраціями, систематична книжка д-ра Б. Гнатевича п. з. Підручник шовківництва, а в збірнику фізіоґрафічної комісії „Наукового Т-ва ім. Шевченка“ за 1930 рік наукова студія: „Проблема розміщення морви на зах.-укр. землях“ І. Филипчака. Крім цього „Сільський Господар“ і „Жіноча Доля“ перевели короткий курс шовківництва і плекання морви цьогож автора, а календарі „Сільського Господаря“ та інші органи від часу до часу відгукнулись на тему шовківництва гарними статтями.

Щоби довідатись, яким матеріялом старих морвових дерев розпоряджає наш нарід, „Сільський Господар“ розписав зараз в осени 1928 р. до всіх своїх філій і гуртків анкетні листи. Вислід цих анкетних листків був такий, що рухливіші з них відгукнулися на цей заклик і прислали свої спостереження, а кільканадцять філій і кількадесять гуртків не відповіло нічого. Шойно принагідно довідувалась централя „Сіль. Госп.“ — що в деяких околицях полуднево-східного краю, маємо досить споре число старих морвових дерев, яких листя ніхто не використовує. Тоді новозаснована при „Сіль. Госп.“ кооператива „Шовк“ вислала туди свого інструктора, який у Чортківському і Заліщицькому повіті віднайшов до 500 старих, добре розрослих морвових дерев. Користаючи з цього, кооператива „Шовк“ поручила цьому інструкторові заснувати в тій частині краю кілька досвідних годівель. Вони дали знамениті висліди, бо листя було всюди на місці подостатком, а місцеві селяни навчились плекати шовкопрядку і розвивали це діло також цього року.

У гіршім становищі опинились перші наші годівлі в 1929 р. у Самбірщині, де годівельники, маючи малий запас листя, мусіли із затратою власних коштів спроваджувати його з подальших околиць, а інструктори давали свою працю дурно, щоби лише показати народові, що це діло у нас можливе і що може гарно розвинутися.

Крім цього „Сільський Господар“ за ці три роки разом із кооперативою „Шовк“ спровадили більше як 50 кґ. насіння морви, яке розпродали між наше селянство, і кількадесять тисяч молоденьких щепів, які наш нарід легко засадив.

Нині по трьох роках праці, маємо в краю до двох мілiонів одно-, дво- і трилітніх деревець, що місцями незвичайно гарно повиростали, збільшуючи з року на рік наш стан посідання, і є повна надія, що наше шовківництво за кілька літ праці стане своїми силами на ноги, і не буде боятись скрути, бо морвове листя завсіди зародить. Морози з 1929 року наглядно показали, що ніодна стара морва не змерзла тоді, як цілі овочеві сади вимерзли. Ця подія збила з пантелику всіх недовірків, які страшили нас гострим кліматом, неприхожим для розвитку шовківництва. Так само перші засновки на терені Самбірщини (Глибока—Самбір—Ваневичі) доказали, що випродуковані кокони дали відразу найвищий процент шовкової пряжі, тому, що були раціонально, гіґієнічно та доцільно переведені.

Другорічна годівля шовковика в полуднево-східних повітах дала кооперативі „Шовк“ набути коло 1000 кґ. коконів. Частину цього матеріялу перші наші годівельники дарували кооперативі „Шовк“, щоби могла оплатити бодай свої канцелярійні потреби, і щоби могла згуртувати всіх наших годівельників шовкопрядки, яких маємо вже кількадесять. Кооператива „Шовк“ задумує заснувати свою розмотовальню коконів і получити її з ткацькими варстатами Михайла Чухра в Самборі, щоби тут вчасом створити ткацьку школу, розмотовальню коконів і виріб свого шовку на тих варстатах.

Початок уже зроблений, бо деякі патріоти годівельники прислали на руки п. Михайла Чухрая ткацького майстра в Самборі, який свою фахову освіту придбав у Чехословаччині, випродуковані ними кокони як напр.: 1) Іван Шембель 3.42 кґ. коконів, 2) „Сільський Господар 0.92 кґ., 3) Ст. Шутяк 0.10 кґ., 4) Філія „Сіль. Госп.“ Копичинці 0,6 кґ., 5) Лев Макович 1.65 кґ., 6) Іван Дружків 1.12 кґ., 7) О. Ольшанський 0.20 кґ., 8) В. Паламар 0.94 кґ., 9) Атаманюк 5 кґ., 10) Андрій Дацко 4 кґ., 11) Марія Борковська 1 кґ. разом ок. 15. кґ. коконів, для розмотання їх на пряжу.

Є надія, що шовкопрядка в тих тяжких часах може принести неоден гріш до порожньої кишені нашого селянина.

Кооператива „Шовк“ звертається із покликом до загалу нашої інтеліґенції і до просвічених селян, щоби старалися на весну спонукати всіх селян нашого краю, по всіх закутинах засіяти бодай кілька декаґрамів морвового насіння, а хто може, нехай купить бодай 20 молоденьких одно-дволітних морвових деревець і нехай посадить їх на тім місці, де росли верби. Тих 20 розрослих морвових дерев, дасть нашому селянинові тільки доходу, як 5 до 8 морґів поля.

Проф. Іван Филипчак.

На Сході неспокій.

На основі інформацій із Шанґаю японське військо, вислане до місцевости Нінґута, щоби привернути лад, мусіло відступити під напором переможної сили китайських віддилів. Між японськими і китайськими віддилами вивязалися завзяті бої, з яких японці вийшли з поважними втратами.

З орґанізаційного руху.

Белз.

Дня 1. березня ц. р. відбувся Повітовий Народній Зїзд у Белзі. Заступлених було на 36 громад белзької округи 27. Присутніх на салі около 200 людей. Політичний реферат виголосив посол Кохан, після чого вивязалася річева й оживлена дискусія, в якій забирало слово більше як 10 селян. У висліді Зїзд ухвалив одобрюючі напрямні політики Проводу УНДО й УПР, а зокрема протести проти самоврядного, шкільного і кольонізаційного законопроєкту. У справі згаданих законопроєктів рішено вносити збірні петиції безпосередно з громад. На Зїзді вибрано також Повітовий Народній Комітет під головуванням п. Мигаля, господаря з Себечеві, і делеґатів на Краєвий Народній Зїзд.

Любачів.

Дня 6. березня ц. р. відбувся такий-же Повітовий Народній Зїзд у Любачеві. Реферував посол Кохан. Ухвалено також одноголосний протест проти нових шкідливих законопроєктів і резолюцій, що одобрюють політику Проводу УНДО і УПР. Нарадами проводив голова Повіт. Нар. Комітету о. Черкавський, парох у Дахневі.

Угнів.

На день 13. березня ц. р. відпоручники Угнівщини, які увійшли в склад Повітового Народнього Комітету в Раві Руській на зїзді 12. лютого ц. р. скликали повітову нараду в Угнові. Замітне, що ця нарада відбулася при небувалім досі зацікавленні Угнівщини. На салі було присутніх поверх 600 громадян. Нарадам проводив п. Гриць Пушкар, господар з Вербиці. Реферат виголосив посол Кохан, обговоривши дуже докладно тенденції нових законопроєктів, з яких деякі в міжчасі стали законами. Зібрані ухвалили одноголосно рішучий протест проти нових законопроєктів та одобрили боротьбу УПР з ними. Постановлено вносити збірні протести з поодиноких громад Угнівщини.

Рівенщина.

Дня 7. III. ц. р. відбулася в канцелярії Повітового Народного Комітету в Рівному довірочна нарада членів УНДО рівенського повіту з таким порядком нарад: 1. Відкриття наради, 2. Вибір президії і відчитання протоколу попередньої наради, 3. Звідомлення з діяльности Повіт. Нар. Комітету за минулі півтора року, 4. Вибір Повітового Народнього Комітету, 5) Вибір делеґатів на Краєвий Народній Зїзд, 6. Справа партійної організації в повіті і 7. Звідомлення з місць і вільні внески. — Головою нововибраного Повіт. Нар. Комітету став Василь Ярмолюк. По виборі Комітету приступлено до обговорення найбільше пекучої і важної справи, а саме організації в повіті і культурно-освітньої праці на селі. В дискусії над цими справами забрав голос п. М. Негребецький. Між іншими звертали на зїзді увагу, що у нас за мало інтересуються Волинню і висловлено побажання до Проводу УНДО, щоби звернув більшу увагу на організацію села на Волині та брав в оборону тих членів партії, яких адміністраційна влада потягає до відповідальности за політично-громадську діяльність. Нарада ухвалила протест проти трьох урядових законопроєктів, а саме кольонізаційного, шкільного і самоврядного. Накінець вибрано делеґатів на Краєвий Народній Зїзд.

Радянські заходи про пакт з Францією.

Заступник радянського комісаря закордонних справ Крестінський мав довшу конференцію з французьким амбасадором у Москві Дежаном. Крестінський засував становище радянського уряду в справі переговорів про пакт неагресії. В політичних колах передбачують, що після повороту комісаря Літвінова з Женеви французько-радянські переговори будуть відновлені. Радянський амбасадор в Парижі Довгалевський дістав телеграфічне доручення порушити справу переговорів у премієра Тардіє.

—o—

Буча в румунському парляменті.

На засіданні румунського парляменту 24. ц. м. жидівський посол Зінгер зголосив інтерпеляцію в справі антисемітських заворушень в Яссах. В часі його промови антисемітський посол Робу, що належить до ґрупи проф. Кузи, кинувся з кулаками на Зінґера і побив його. Урядовці парляменту тільки з трудом відтягнули пос. Робу від трибуни.

Фінансова комісія Союзу Народів.

На основі інформацій „Матену", фінансова комісія Союзу Народів, що радила два тижні в Парижі, зголилася на такий міжнародній кредитовий плян: Щодо Австрії комісія поручає позичку на підтримку курсу шілінга і сплату закордонних позичок. Для Болгарії проектує 50-процентову знижку сплат позичок, доки не поверне нормальна ситуація. Для Греції рапорт передбачує санаційну позичку для підтримки сплат процентів від довгів при одночасному припиненні їх амортизації на якийсь час. Щодо Мадярщини комітет радить задержати теперішний стан до часу, коли нормальний збут рільних продуктів, які є основою господарського життя краю, позволить управильнити обрахунки з вірителями.

Ірляндсько-англійський конфлікт.

В справі присяги на вірність королеві.

Голова ірляндського уряду де Валера оголосив відозву до американського народу, заявляючи, що ірляндці рішили боротися за знесення присяги на вірність англійському королеві. Як довго істнує примус складати присягу вірности для Англії, так довго ірляндський парлямент не може вважатися національним представництвом. Присяга на вірність Англії, сказано у відозві де Валери, це головна перешкода для налаштування добрих взаємин між Англією й Ірляндією.

В суботу, 26. ц. м. доручено ірляндському урядові в Деблині англійську ноту з протестом проти задуманого знесення присяги на вірність королеві та припинення річних вплат Ірляндії до англійського скарбу. Без огляду на те уряд після дискусії затвердив одноголосно проекти зміни ірляндської конституції та закону про знесення присяги на вірність королеві. Оба проекти будуть предложені ірляндському парляментові.

З Льондону повідомляють, що британський уряд не думає оголосити тепер тексту ноти, висланої до Деблина, щоб не загострювати публичної полеміки з Ірляндією. Відомо тільки, що нота покликується на англійсько-ірляндський трактат з 1921 р., якого інтеґральною частиною є присяга королеві. Нота вказує теж на те, що ситуація Ірляндії під конституційним оглядом є та сама, що Канади.

Голод на Поділлі.

Голод, пошести та злидні села.

„Курер Львовскі" з 27. березня ц. р. під заголовком: „Гегенна села" приносить таку замітку:

„Щораз більше алярмові голоси доходять до нас зі села. Оце зов розпуки, надісланий селянами з Тернополя. Місто, не зважаючи на фаланги безробітних, не має поняття про нужду, що запанувала на селі. Бо неодин каже: правда, що селянин не може нічого купити, але бодай має що їсти. Тимчасом на селі починається голод, як у найгірших часах війни. Оце в кількох селах тернопільського повіту Іґровиця, Дітківці, Плесківці, Іванівка та інших, а також у кількох селах теребовельського повіту: Заздрість, Толоків і Бурдяків шириться жахливо черевний тиф від кількох тижнів. Є вже випадки смерти. Тимчасом ніхто не організує допомоги в тому напрямі. Повітові лікарі приїзджають на села, поглянуть, покивають головами й відїзджають, а недужі ждуть на свою чергу помандрувати на той світ. Хати, де лежать недужі виглядають кошмарно, а здорові не мають що вложити до уст — не можуть недужим дати чаю, бо не мають ані цукру ані на цукор. У печах не палиться, бо нема чим, плоти й огорожі неодного господарства вже розібрані та спалені. Для худоби та коней недостає соломи, не згадуючи про овес і бараболю. Найсумніше виглядають ті селянські родини, що мають більше дітей. Сам я бачив троє 2—6-літніх дітей, убраних лише в сорочку та й то в одну, так, що підчас прання діти сиділи голі на печі. Таких випадків на селі чимало. Одною парою чобіт часто користується кількох членів родини, а кожухи й теплі загортки це велика рідкість і серед багатих господарів. Така велика нужда є вже тепер у березні, а до жнив треба ще виждати 4—5 місяців, отже, коли на переднівку не буде допомоги, селяни вимиратимуть громадами. А тимчасом на селі сидить один або двох екзекуторів по кілька місяців, бо ніяка ліцитація не дає висліду".

На шляху до розвитку рідного промислу.

Кілька слів про кооперативу „Промисловий Млин" у Теребовлі.

Одною з найважніших галузей народнього господарства є безумовно промисл. Доцільно і на добрих основах опертий промисл спричинює піднесення добробуту широких мас населення й у великій мірі перекидає своє господарське значіння і на політичні відносини. У нас, на наших західних землях наш рідний промисл є щойно в стадії далекосяглих мрій, бо тих кількох малих промислових підприємств, які в нас сяк-так животіють, не можна назвати ще розвиненим промислом; одначе не можна також заперечити, що в нас уже починають ставити перші кроки до розвитку рідного промислу.

Наша країна — це земля хліборобів. Отже ми повинні в першу чергу розвивати промисл, опертий на хліборобських продуктах. Чи не найважнішим продуктом наших земель є збіжжа. Уявім собі, скільки тисяч ваґонів нашого збіжжа рік-річно віддає наше село на ринок, скільки тисяч ваґонів нашого збіжжа рік-річно перемелюється — але не в наших млинах, та скільки тисяч ваґонів хліба перепікається рік-річно з муки нашого збіжжа — одначе не в наших пекарнях, хоч великим консументом того печива є наше село. Чиж не має може виглядів на істнування й розвиток наш рідний млинарський промисл?

Ідучи шляхами отсих думок, заложено в Теребовлі дня 5. січня 1932 р. кооперативу „Промисловий Млин", яка поставила собі за завдання вести перший кооперативний промисловий млин, а в недалекій майбутності створити по більших консумційних осередках нашого краю власні пекарні, в яких буде випікатися печиво з муки із власного млина. Отже буде виключений всякий посередник — хлібороб дістане добру ціну за збіжжа а консумент здорову муку чи печиво по можливо найнижчій ціні. В цій кооперативі висота одного уділу для хліборобів-продуцентів і правних осіб 25 зол., для споживачів 10 зол., вписове десята часть уділу, відповідальність двократна. До цього великого, вже започаткованого діла потрібно більшого капіталу, тому повинно бути обов'язком кожного інтеліґента, кожної нашої української установи, кожного свідомого хлібороба зложити до згаданої кооперативи уділ, пересилаючи його на рахунок до Українського Банку Каси „Поміч" у Теребовлі. Згадана кооператива уруxомлює вже в дні 1. квітня 1932 р. цей перший кооперативний, промисловий і торговельний млин і від того дня могтиме вже закуповувати від хліборобів збіжжа та постачати для наших кооператив у краю добірну муку.

Ширім і піддержуймо наш рідний промисл, бо від промислу й торговлі залежить доля нашого народу!

О. М.

—o—

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Насс.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Перероблює ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол. 786 76—100

— **Чи Ви бачили вже** нові весняні моделі на виставі в одинокому українському магазині взуття „КОМЕТА", Львів, Ринок 21? А до того ще і нечувано низькі ціни? 7—?

— **Овочеві щепи** замовляти: А.Терпиляк — садівничо-огородниче заведення в Залукві, почта Галич. Ціна від 0.50—2.50 зол. за 1 штуку. Жадайте цінників. 18—21

— **Українська авдиція львівської радієвої станиці.** У вівторок, 29. березня 1932 р. в 16.55 львівська радієва станиця надаватиме виклад українською мовою проф. Миколи Ковалевського „Україна в числах", заповіджений недавно й відложений.

— **„Весняні настрої".** Оригінальну ревію під цією девізою у 18 точках ставить Львівський Український Театр „Цвіркун" в понеділок 28 ц. м. в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 7. На програму нової ревії складаються дотепні скечі, виступи молоденьких цвіркунчат, концертові точки орхестри Шлапаків, а крім цього виступ відомого оперового співака п. Маслюка-Мартіні, який співатиме м. ін. куплети до двох модних танців танґа і виступ п-и Кульчицької, яка відспіває пісню „Гуцулочка" при акомпаніяменті трембіти. Сподіємося, що ця весняна премієра „Цвіркуна" стягне масово нашу публику до Ремісничої Палати. Початок вистави в год. 8. веч.

— **Концерт Наді Біленької,** заповіджений на день 6. квітня ц. р. в салі Музичного Товариства ім. Лисенка у Львові, буде дебютом цеї молоденької піяністки, бувшої учениці Вищого Музичного Інституту у Львові (кляси проф. Т. Шухевича). Одержавши інститутський диплом з відзначенням, виїхала Надя Біленька до Праги, де працювала над завершенням фортепянової гри під кермою професора Курца, а після повороту з Чехії стала працювати над приготовленням власного концерту. Маємо надію, що наша публика явиться численно на концерті цієї піяністки-дебютантки, тимбільше, що дохід із концерту призначений на розбудову філій нашого Вищого Муз. Інституту.

— **„Мистецтво Львова".** II. виклад на цю тему ред. М. Голубця на „Курсі провідництва по Львові" відбудеться в понеділок, 28. ц. м. в год. 18 в домівці шкіл УПТ. при вул. Мохнацького 12.

— **Селянство Грималівщини за новим календарем.** На анкеті у справі зміни календаря, влаштованій д-ром Гр. Олійником, селянство Грималівщини заявилося за новим календарем. Проти зрівнання нашого календаря з григоріянським була лише одна особа. Подібно поставилося наше селянство до цієї справи і в інших повітах.

— **Після смерти ком. Чеховського.** 28. ц. м. в 7.15 год. відбулася на місці вбивства ком. Чеховського льокальна візія під кермою прок. Мостовського. Годину перед тим замкнули Стрийську вулицю від вул. Калецької та св. Софії для руху авт, возів і прохожих.

— **Із краєвої хроніки.** Цього року може бути повінь Дністра та його доплинів. — На шляху Задорожне—Немирів пов. Рава Руська два невідомі злочинці напали умово недужого Дмитра Дубрича, забрали в нього 30 зол. і годинник і втекли. — Селянки Торчанович, самбірського повіту, зустрінули 9. IX. м. р. ворожо комісію, що приїхала в село виготовити плян реґуляції русла Дністра, бо думали, що комісія приїхала відбирати землю. Самбірський суд засудив Марію Колчак на 5 міс. тюрми, кілька осіб на менші кари, а двацять обвинувачених звільнив. — На Михайла Доманського, касієра „Кулка Рольнічеґо" в Дублянах, напали два незнані злочинці й забрали в нього 80 зол. Поліційний пес завів поліцію під хату 22-літного М. Доманського в Дублянах; арештували його та Осипа Ястшембського. Обом погрожує наглий суд. — Станиславівський суд засудив б. капітана О. В. Висоцького під замітом зловживань до 200.000 зол. у копальні нафти „Сільвінія" в Биткові на два роки тюрми.

— **Тайні горальні Брідщини.** Органи скарбової контролі викрили від 1.—22. березня ц. р. 65 тайних горалень, поліція викрила теж кілька горалень.

— **Львівський вломник перед судом у Любліні.** Люблинський суд розглядав справу ґурту вломників під кермою львовянина Антона Самотія й засудив Самотія на 4 роки важкої тюрми, Ж. Пельчарського й Анну Пельчарську по 5 літ в. т., Марію Залевську на 6 місяців тюрми. Підчас розправи Самотій кинувся на Пельчарську, бо вона обтяжувала його у своїх зізнаннях: Самотія закували в кайдани.

— **За дерево з чужого лісу.** 23. ц. м. підчас слідства у справі крадежі дерева в лісу А. Боженського в Пониках, знайшли в Олійника в Боратині, брідського повіту, більшу кількість дерева. Олійник не хотів видати дерева поліції, а його син Микита кинувся з сокирою на поліцая. Поліцай стрілив до них, а опісля арештував Микиту Олійника.

— **Суддя найвищого суду стріляє.** Повідомляють із Берліна: В Єні трапилася страшна родинна трагедія; жертвою її впало 7 осіб. Радник найвищого краевого суду Майрер застрілив дружину, двоє дітей, родичів своеі дружини та сусідку. Після цього скінчив самогубством; причина: родинні відносини.

— **У пошукуванні дитини Ліндберга.** 25 день пошукувань за дитиною Ліндберга не дав ніяких вислідів. Поліція й тайні розвідчики не трапили доси на якийнебудь слід злочинців. Усіх арештованих у звязку з викраденням дитини випустили на волю.

— **Багаті англійці святкують у Франції.** Не зважаючи на побажання англійського уряду, щоби англійці з ощадностевих оглядів святкували Великдень в Англії, до Франції виїхало чимало багатих англійців. Доси приїхало до Франції 500 осіб; сподіються, що це число ще значно збільшитья. Цього року приїхало до Франції багато більше англійців на свята, як у 1930 і 1931 рр.

— **Скільки збіжа засіяли Злуч. Державн.** На основі звітів губернаторів поодиноких стейтів Зл. Держав ц. р. у порівнянні з минулим роком засіяли 0.25 проц. більше кукурудзи, озимини 34.8 проц., а ярого збіжа 53 проц.

——o——

Літературний куток.

Сінклер кандидатом до нагороди Нобля.

Гурт американських почитувачів Аптона Сінклера почав ще минулого року акцію, щоби добитись нагороди Нобля для автора „Нетрів". Вони покликались на один із параграфів статуту фундації Нобля, де передбачили ріжні способи, як зголошувати кандидатів поза загально-принятою офіціяльною формою себто членами шведської Академії. Америкнський комітет взяв за основу пункт, що каже про зголошення кандидатів „професорами мистецтва та літератури в університетах" і зібрав 750 підписів таких професорів і лекторів із 55 держав.

Організаторами цього комітету були три фільософи Джон Дюі, А. Айнштайн і Бертран Рассель. У петиції підкреслюють вони застереження Нобля, що нагороду повинен дістати твір „ідеалістичної тенденції". Інформаційна брошура, що збирала підписи, мала перші підписи таких лавреатів Нобля як Шов, Р. Ролян і Яцінто Бенавенте.

Успіх книжок Сінклера в Америці і в Европі величезний. Він перекладений досі на 30 мов і має за собою 40 томів. Він більше суспільний боевик як артист і веде боротьбу з усіма формами плютократії. „Нетри", що були першою кампанією проти трестів за президентури Русвельта, вперше звернули увагу світа на закулісові ошуки та скандали, експльоатацію фабрикантів консервів у Шікаґо. Після його книжки занялись суспільною долею робітників у різнях. Інші його книжки мають здебільша такий-же характер прилюдних обвинувачень, напів публіцистичний: „Денник Артура Стерлінга", „Король Мідас", „Князь Гаґен", „Капітан індустрії". Це патетичні, мельодраматичні малюнки нужди пролетарів.

Багато кращі, з прикметами літературними такі повісті як „Метрополіс", „Король вугілля", а головно „Нафта". Поруч цих повістей він видав цілу низку політичних памфлетів („Мідяний жетон", „Коли гріш пише", „Мистецтво мамони"). Його історична повість „Манассас" — одна з найкращих у американській літературі.

Хто зна, чи одною із чисто формальних перепон у признанні нагороди Нобля Сінклерові не буде та обставина, що саме два роки тому дістав її вже американць Сінклер Люіс.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитости. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ. (**Небувала „Академія" в честь Шевченка**). Вже впродовж кількох років у Кремянці ініціятиву святкування Шевченкових роковин по згоді зі всім організованим громадянством брала на себе філія Союзу Українок; і свята ці випадали так, що своєю повагою і солідним виконанням глибоко продуманих поодиноких точок програми імпонували всім людям доброї волі, незалежно від тої чи іншої політичної ідеольогії і національної приналежности. І цього року передбачалося також урочисте святкування памяти Т. Шевченка, для чого засновано Обєднаний Громадський Комітет. На жаль, це очевидно було сіллю в оці для людей злої волі, й сього року кілька осібняків, що реклямують себе так званими фашистами (в більшости звязані родинними відносинами), що вже від довшого часу шукають нагоди задеклярувати свої „оригінальні" ідеї, — не найшли кращої площини для свого виступу, як загально українське національне свято на честь Т. Шевченка, що було і є скрізь місцем єднання всіх українців. Випередивши тихцем ініціятиву того Обєднаного Комітету цей гурток, відомий тут під фірмою „Роман Бжеський і Ко", в день 9-го березня ц. р. у Кремянці уладив Шевченкову академію, нiби заходами Т-ва „Український Кооператив", під покровом котрого ці люди найшли собі тимчасовий притулок. Частина нашого громадянства зорієнтувалася, що це має бути за академія і на неї не пішла. Більшість тих, що пішли, неприємно були заскочені, опинившись замість на академії — на правдивому політичному мітінгу, де довідалися про багато несотворених річей. Були там два реферати: „Світогляд Шевченка на підставі його Щоденника" — урядовця канцелярії польського ліцея п. Глувка і „Нерозгаданий пророк" — службовички української книгарні Тимофієвої. У тих рефератах говорилося про те, що Шевченко був крайнім індивідуалістом, що йому чужі і незрозумілі були демократичні засади, що він з призирством ставився до мас, до народу, говорячи, що громада — то капустяна голова (добре освітлює Шевченка народня, громадська організація, якою мусить бути офіційний організатор цього свята „Український Кооператив!"), далі говорилося, що Шевченко був предтечою ідеольоґії публіцистів з Літ.-Наук. Вістника, а професор Драгоманів і академик Єфремов цілком не могли зрозуміти Шевченка. Чимало було у тих рефератах недоладних виімків з ріжних галузей людського знання: антропогеографії, метафізики, публіцистики та ін., словом горох з капустою. При чому кидалося увічі ще й те, що, коли навіть погодитися, що це свідомо була не академія, а політичне віче, тоді всетаки незрозуміло, чому автори рефератів провадили весь час полеміку тільки з москалями, але ні словечком не згадали про місцеві умовини життя українського народу? Про декламації вже і не слід говорити, бо всі вони випали гірше, ніж можна собі уявити. Українського гимну, яким звичайно кінчають академії на честь Шевченка, не було: не стало „фашистам" сміливости відспівати його, хоч тепер його вже влада не забороняє співати... Глядачі сиділи на академії, доопускавши очі до долу і паленіючи від сорому. — **Випадковий глядач.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

22. I. 1918 — 22. I. 1932. Програма свята 14. роковин проголошення незалежности України в Буенос Айрес 24. I. 1932. Програма у двох мовах: українській та еспанській

ЖУРНАЛИ.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ, орган Українського Сокільства. Квітень-травень 1932. Р. V. Ч. 2.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26 III. 1932 за масло експортове та десерове пріма 3·60 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., кепу яєць 4·00—4·10.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун" (сала Рем. Палати, Стрілецька площа ч. 7).

Понеділок, 28. III. год. 8. веч. „**Весняні настрої**". Ревія в 13 точках. **Премієра.**

Великий Театр.

Понеділок, 28. III. год. 3.30 попол. „Люди в готелі".

Понеділок, 28. III. год. 7.30 веч. „Дядя".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок 28. III. год. 3.30 попол. „Щастя від завтра" (ціни популярні).

Понеділок 28. III. год. 7.30 веч. „Мезальянс".

Кіна.

АПОЛЬО: „В раю" (Анні Ондра").

КАСИНО: „Над ранком" (Рамон Новарро).

КОПЕРНИК: „Пани „В"

ЛЕО: „Дикі поля".

МАРУСЕНЬКА: „Пани „В".

МІРАЖ: „Роман із поручником" (Льоренс Тібет).

ОАЗА: „Марацу".

ПАН: „Під кураторією"(Власта Буріян).

ПАЛЯС: „Лідонька розводиться" (Ліліян Гарвей).

ПАСАЖ: нечинний.

СОНЦЕ: „Козацьке кохання" (на осн. Л. Толстого).

СТИЛЕВЕ: „Сірий дім", „Лявр і та Гард".

УТІХА: „Пат і Паташон як волоцюги", „Сімба, король диких звірів".

ХИМЕРА: „Мароко" (Марлена Дітріх).

Програма радіо.

Середа, 30. березня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 18.30 Концерт. **Міляно** (331,4) 16.55 Концерт. **Брно** (341,7) 15.30 Пісні. **Льондон** (356,3) 15.00 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 20.05 Танкова музика. **Гамбург** (372,2) 16.30 Концерт. **Букарешт** (394,2) 19.40 Пісні. **Берлін** (419) 23.10 Танкова музика. **Рим** (441,2) 20.45 Опера. **Лянґенберґ** (472,4) 20.30 Вечір Гайдна. **Прага** (488,6) 20.05 Концерт. **Брюсель** (509,3) 21.00 Концерт. **Відень** (517,2) 18.40 16.00 Концерт. **Мінхен** (532,9) 19.35 Хор. „Більшовицька пятилітка". **Рига** (525,4) **Будапешт** (550,5) 22.20 Концерт. **Ленінград** (1000) 16.30 Література. **Москва** (1481) 18.30 Музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 29. березня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 15.00 Грам. кружок. 15.15 Хвилина летуна. 15.20 Грам. кружок. 15.25 Виклад для матуристів. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Програма для молоді. 16.20 Виклад для матуристів. 16.40 Грам. кружок. 16.55 **Виклад українською мовою проф. Миколи Ковалевського „Україна в числах".** 17.10 „Шляхом померших богів". 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Література. 19.20 Спорт. 19.35 Грам. кружки. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „Романтизм кіна й кавярні". 20.15 Концерт. 22.00 Концерт. 22.50 Танкова музика.

Оповістки

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори Товариства „Українська Захоронка" у Львові відбудуться дня 11.квітня 1932 р. в год. 5-ій веч. в салі Української Бесіди, вул. Рутовського 22 (Народний Дім) з таким порядком: 1. Відкриття Зборів; 2. Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів; 3. Звідомлення з діяльности і секретарський звіт; 4. Звіт касовий; 5. Звідомлення Контрольної Комісії і признання абсолюторії уступаючому Виділові; 6. Вибір голови і Виділу; 7. Вибір Контрольної Комісії; 8. Внески, запити й евентуалія. — За Виділ: Олена Гординська, голова, **Стефанія Филипович**, секретар.

Подяка. Після виходу з тюрми почуваюся до милого обовязку зложити щиру подяку за солідну і вдатну оборону в моїм процесі В. Панам д-рам: Шухевичеві Ст., Старосольському і Барановi, а передовсім д-рові Шухевичеві за батьківську опіку в часі мого 18-місячного побуту у „Бриґідках". Рівнож дякую Комітетові Допомоги політ. вязням за допомогу в харчах і часописах. — **Проциших Вас.**

Дрібні оголошеня

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.